

Obidské zvesti – Ebedi hírhordó

7. ročník, 3. číslo, október 2025, cena výtlačku: zadarmo
7. évfolyam, 3. szám, 2025 októbere, ingyenes kiadás

Oznámenie starostky obce:

Zmeny vo vedení obce od mája 2025

Od konca marca na vlastnú žiadosť ukončil činnosť zástupcu starostky p. Tomáš Páldi, ktorý však naďalej zostáva poslancom obecného zastupiteľstva v Obide.

Starostka vymenovala s účinnosťou od 1. mája 2025 za zástupkyňu starostu poslankyňu p. Andreu Dobai. Tomášovi Páldimu patrí veľké poďakovanie za doterajšie poctivé vykonávanie funkcie zástupcu starostu. Dovoľujem si vyjadriť úprimnú vďačnosť za jeho konštruktívne nápady, prácu v prospech komunity a ochotu spolupracovať. Zároveň chcem poďakovať Andrei Dobai, že s odhodlaním túto novú funkciu prijala a teším sa na spoluprácu.

Monika Vajda, starostka obce

Hír

Polgármesteri értesítés:

Változások a falu vezetésében 2025 májusától

Március végétől saját kérésére megszüntette alpolgármesteri tevékenységét Páldi Tamás úr, aki azonban továbbra is Ebed község önkormányzati képviselője marad. 2025. május 1-jei hatállyal Dobai Andrea képviselőnőt neveztem ki alpolgármesternek. Páldi Tamásnak nagy köszönet jár az eddigi tisztességes alpolgármesteri munkájáért. Ezúton szeretném kifejezni őszinte hálámat építő jellegű ötleteiért, a közösségért végzett munkájáért és az együttműködési készségeért. Együttal szeretném megköszönni Dobai Andreának, hogy elszántan elfogadta ezt az új tisztséget, és örömmel várom a közös munkát.

Vajda Monika, polgármester

Vydavateľ a sídlo / Kiadó és székhelye: Obec Obid, Kráľa Štefana 57, 943 04 Obid, IČO: 36105058, Periodicita vydávania: 4 x ročne. / A kiadás időszakossága: 4x évente.

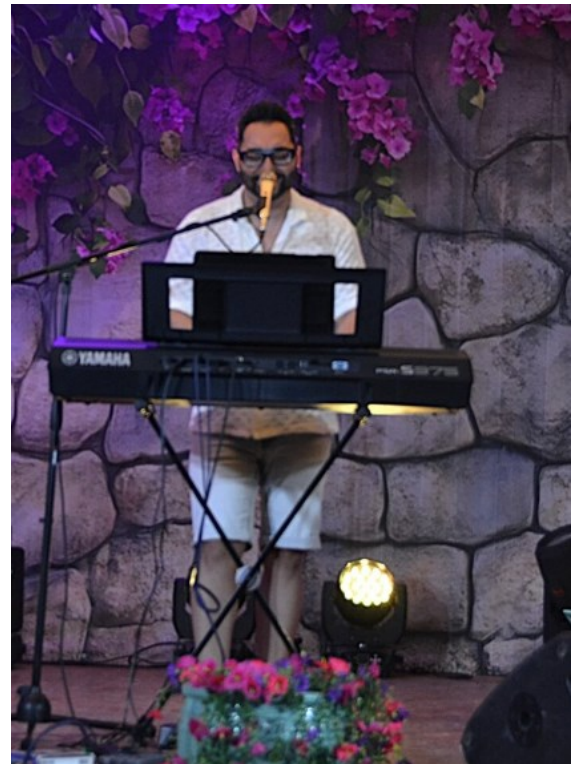
Evidenčné číslo: EV 5780/19,

Redaktori/ Szerkesztők: Ing. Monika Vajda, Ing. Margaréta Szabóová, Bc. Iveta Kašperová, Ing. Bernadett Izrael, Mgr. Dominika Diósi, Klára Škultétyová

Június végét egy újabb sikeres falunappal zártuk színes programok kíséretében / Deň obce 2025 s bohatým programom

Köszönet támogatóinknak, dolgozóinknak, közmunkásainknak, szervezeteinknek, képviselőinknek, a fellépőknek és mindenkinek, aki segítséget nyújtott a falunap szervezésében. Egy újabb sikeres rendezvényt tudhatunk magunk mögött Önöknek köszönhetően.

Ďakujeme za podporu všetkým sponzorom, zamestnancom, verejno-prospešným pracovníkom, poslancom, členom spoločenských organizácií, účinkujúcim a všetkým, ktorí sa podieľali na organizovaní dňa obce. Vďaka Vám sme dokázali opäť zorganizovať úspešné podujatie.

Gratulácia k jubileu / Köszöntjük a jubilánst

Szívből gratulálunk Nagy Erzsébetnek 100. születésnapja alkalmából!

Ritka és csodálatos ajándék, hogy falunkban egy év alatt már a második lakosunkat köszönthettük századik születésnapja alkalmából. Ez a különleges jubileum nemcsak a család és a barátok számára jelent örömet, hanem egész közösségünknek is példát és büszkeséget ad.

Nagy Erzsébet néni hosszú élete során pedagógusként nemzedékeket nevelt szeretettel, türelemmel és bölcsességgel. Az ő munkája és embersége maradandó nyomot hagyott mindazokban, akik valaha tanítványai voltak vagy ismerik őt.

Sajnos egészségi állapota miatt nem tudtuk személyesen, a község képviselőivel együtt felköszönteni, de szívből küldtük neki ezt az ajándékot és legmelegebb jókívánságainkat.

Bözsí néninek kívánunk békés, örömteli napokat és Isten áldását életének további szakaszára.

Zo srdca blahoželáme pani Alžbete Nagyovej k jej 100. narodeninám!

Je to vzácny a krásny dar, že v našej obci môžeme v tomto roku už po druhýkrát osláviť takéto jedinečné jubileum – sto rokov života. Táto výnimočná udalosť je nielen veľkou radosťou pre rodinu a priateľov, ale aj zdrojom hrdosti a inšpirácie pre celú našu komunitu.

Pani Alžbeta Nagyová počas svojho dlhého života ako učiteľka s láskou, trpezlivosťou a múdrosťou vychovala celé generácie. Jej práca a ľudskosť zanechali trvalú stopu v srdciach všetkých, ktorí ju spoznali alebo boli jej žiakmi.

Mrzí nás, že sme ju kvôli zdravotnému stavu nemohli osobne navštíviť spolu so zástupcami obce, no s láskou jej posielame tento dar a naše najúprimnejšie želania. Do ďalších dní prajeme pani Alžbete veľa pokoja, radosti a Božie požehnanie.

SK Ebed – Remek rajt az új szezonban – feltörtünk az első helyre!

ŠK Obid – výborný začiatok futbalovej sezóny – vyšplhali sme sa na prvé miesto v tabuľke!

Az SK Ebed labdarúgócsapata kiváló formában kezdte a 2025/26-os idényt. Az első öt forduló után a mérleg: 6 győzelem és 1 döntetlen, ami nemcsak szép teljesítmény, hanem azt is jelenti, hogy a csapat jelenleg az első helyen áll a bajnokságban!

A nyár folyamán jelentős változások történtek a klub háza táján. Bemutatkozott új edzőnk, Helész Ferenc, aki hatalmas tapasztalatával és szakmai múltjával már az első edzéstől kezdve fegyelmet és lendületet hozott az öltözőbe. Heti három edzés mellett a játékosok szorgalmasan készülnek, és ennek meg is látszik az eredménye a pályán. A keretben történt változások is erősítették a csapatot: távozott Csókás Kristóf, viszont érkezett három új játékos – Zalaba Márton, Borbély Szilveszter és Méry Tamás –, akik máris beilleszkedtek a gárdába.

Mérkőzésről mérkőzésre

1. forduló: Kőhidgyarmat – SK Ebed

Nehéz és feszült találkozón az ellenfél már az elején vezetést szerzett, de csapatunk egyenlített, és végül 1-1 lett az állás. A mérkőzést később kontumálták, így a három pont Ebedre került.

2. forduló: SK Ebed – Palárikovo

Szélsőséges időjárás nehezítette a játékot: az első félidőben száraz, a másodikban szeles, esős, viharos körülmények között küzdöttek a felek. Bár végig dominált a csapat, a gól sajnos elmaradt, így 0-0 lett a vége.

3. forduló: Andód – SK Ebed

Idegenben, az újonc otthonában igazi gólzáport láthatott a közönség. Csapatunk nagy arányban diadalmaskodott, és Nagy Tibor is eredményes volt.

4. forduló: Kürt – SK Ebed

Az első félidőben kapusunk, Fundárek Kornél fantasztikus védésekkel tartotta a kaput érintetlenül, majd a második játékrészben sikerült megtörni az ellenfél ellenállását, és négyszer is betaláltunk. Hatalmas csapatmunka eredménye volt a győzelem.

5. forduló: SK Ebed – Radava

Hazai pályán a szurkolók örömeire ismét parádés teljesítményt nyújtott a gárda. Gyönyörű játékkal sikerült otthon tartani a három pontot, és ezzel a csapat a tabella élére ugrott!

6. forduló: FK Slovan Dedinka – SK Ebed

Óriási küzdelmet vívott csapatunk. Minden pillanatban érezhető volt a nyomás, de nem adtuk fel, és végül sikerült győztesen kijönnünk ebből a pokolian nehéz mérkőzésből, aminek eredménye 1:2 lett.

7. forduló: SK Ebed – Jatov

Mindent elsőprő nyereséggel végződött az ebediek javára és a hazai nézők örömeire. Gólgazdag mérkőzést láthattak 6:0 végeredménnyel.

Škultéty Márk

Futbalový tím ŠK Obid začal sezónu 2025/26 vo výbornej forme. Po prvých siedmych kolách je bilancia 6 víťazstiev a 1 remíza, čo je nielen pekný výkon, ale znamená aj to, že tím je momentálne na prvom mieste v šampionáte! Počas leta došlo v klube k výrazným zmenám. Začali sme spolupracovať s novým trénerom Františkom Helészom, ktorý svojimi rozsiahlymi skúsenosťami a profesionálnym zázemím priniesol do šatne disciplínu a dynamiku už od prvého tréningu. Okrem troch tréningov týždenne sa hráči usilovne pripravujú a výsledky sú viditeľné aj na ihrisku. Zmeny v mužstve posilnili tím: Kristóf Csókás odišiel, ale prišli traja noví hráči – Márton Zalaba, Szilveszter Borbély a Tamás Méry – ktorí sa už do tímu začlenili.

VIII. LIGA HUMMEL OBFA NZ

MATCHDAY 07

		LM	GY	GK	P
1	Ebed	7	6	+22	19
2	Palárikovo	6	4	+17	14
3	Bart	6	4	+19	13
4	Jatov	7	3	-3	11
5	Kürt	6	3	+13	10
6	Bény	6	3	+10	10
7	Garamkövesd	6	3	+2	10
8	Dedinka	7	3	-6	9
9	Kőhídygármát	6	2	+4	7
10	Radava	7	2	-14	6
11	Jasová	6	1	-8	5
12	Andód	7	1	-32	3
13	SDM Dominik	7	1	-24	3

Továbbra is egységben és elszántan

Az SK Ebed játékosai és edzői hétről hétre szorgalmasan készülnek a következő megmérettetésekre. A cél nem más, mint megőrizni a lendületet, tovább gyűjteni a pontokat, és büszkén képviselni közösségünket a bajnokságban. Hajrá Ebed!

Stále jednotní a odhodlaní!

Hráči a trenéři ŠK Obid sa týždeň čo týždeň usilovne pripravujú na nadchádzajúce zápasy. Cieľom nie je nič iné, len udržať si tempo, naďalej zbierať body a hrdο reprezentovať našu obec v šampionáte.

Az őszi ünnepe a szüret – mi sem feledkeztünk meg róla

Ebben az évben is nagy szeretettel sétáltunk végig a falun a szüreti felvonuláson, ezen a vidám, hagyományörző alkalmon, amely évszázadok óta a közösség és a természet ünnepe.

Polgármester asszonyunk az alábbi szavakkal köszöntötte a felvonulókat:

*„A szüret a szőlősgazdák egész éves munkájának betetőzése, a termés hálaadása és a bor születésének kezdete. Ugyanakkor nem hallgathatjuk el, hogy az idei év kihívásokkal is szolgált a szőlőhegyekben. Egyre többet hallunk és tapasztalunk a fitoplazma nevű betegségről, amely a szőlőtőkék egészségét veszélyezteti. Ez a kórokozó legyengíti a növényeket, csökkenti a termést, sőt, akár teljes tőkék pusztulását is okozhatja. Gazdáinknak most különösen nagy figyelmet és gondoskodást kell fordítaniuk ültetvényeikre, hogy megőrizzék a jövő szőlőtermését és a borvidék hagyományait. **De a szüret mégis mindig a remény, az összetartozás és az öröm ideje. Ma ezért jöttünk össze: hogy együtt ünnepeljük mindazt, amit a természet és a közösség ereje adott nekünk.** Szeretném megköszönni a Vegyeskórusnak, hogy minden évben megszervezik a szüreti felvonulást és mindig nagy odaadással készülnek az ünnepségre, és persze nagyon hálásak vagyunk azoknak is, akik süteménnyel, pogácsával, üdítővel, és borral vendégelik meg a felvonulókat. A borászoknak kívánok bő szőlőtermésből minőségi bort és persze kellemes társaságot az elfogyasztásához. És mindenkinek kívánok nagyon jó szórakozást. Kívánom, hogy a mai felvonulás legyen a vidámság, az összefogás és a bizakodás ünnepe!”*

Adjon Isten jó termést, és óvja meg a szőlőinket a betegségektől!

Vajda Anna, Vegyeskórus

Vinobranie je oslavou jesene – aj tentokrát sme ho patrične oslávili

Priebežne zveľadujeme obecný majetok/ Folyamatos fejlesztések az önkormányzati ingatlanok és ingóságok területén

V posledných mesiacoch došlo opäť k zmenám v oblasti zveľadovania majetku obce. Do kultúrneho domu sme zaobstarali nové stoly, keďže staré si vyžadovali neustálu opravu a pôsobili zastaralo. Nové stoly sme vybrali podľa toho, aby ich cena zodpovedala kvalite, a aby ladili aj farebne s interiérom kultúrneho domu. Rám stolov tvorí stabilná kovová konštrukcia, ktorá zaručuje ich dlhú životnosť a odolnosť. Okrem toho sa dokúpili biele poťahy na stoličky, ktoré bude obec prenajímať iba na slávnostné udalosti, ako napr. svadby. Vybavenie kuchyne sme rozšírili o ďalšiu chladničku, keďže v posledných rokoch narástol dopyt po prenájme priestorov nášho kultúrneho domu aj zo strany záujemcov, ktorí nie sú z našej obce.

Az elmúlt hónapokban ismét történt néhány változás a községi vagyon fejlesztésében. Örömmel tölt el bennünket, hogy sikerült új asztalokat vennünk a kultúrházba, mivel a régiék állandó javítást igényeltek és elavultnak tűntek. Az új asztalokat úgy választottuk ki, hogy az áruk megfeleljen a minőségnek, és színben is illeszkedjenek a kultúrház belső teréhez. Az asztalok váza stabil fémszerkezetből áll, ami garantálja azok élettartamát és ellenállóságát. Ezen kívül fehér székhuzatokat is vásároltunk, amelyeket az önkormányzat kizárólag ünnepi eseményekre, például esküvőkre fog bérbe adni. A konyhai felszerelést egy újabb hűtőszekrénnel bővítettük, mivel az utóbbi években megnőtt a kultúrház bérletére irányuló kereslet a községünkön kívüli érdeklődők részéről is.

Okrem kultúrneho domu sme zrekonštruovali ďalšie dva priestory v budove bývalej hasičskej stanice. Tieto priestory budú prenajímané a prevádzkované na podnikateľské účely, čím sa rozšíria služby ponúkané obyvateľom a cyklistom.

A kultúrházon kívül felújítottunk újabb 2 helyiséget a volt tűzoltószertár épületében. Ezek a helyiségek vállalkozási célokra lesznek bérbe adva és így működtetve, ezzel is bővítve a lakosoknak és a kerékpárosoknak kínált szolgáltatásokat.

**Vynovenú kaplnku na cintoríne otvoríme pre návštevníkov na Deň všetkých svätých
A felújított kápolna a temetőben Mindenszentek ünnepén lesz megtekinthető**

A temetőben levő kápolnát, amelynek csúcsíves, kimagasló tornyát már az ebedi országútról is lehet látni, 1862-ben Győri János építette Brandzsa Mihály építész tervei szerint. 1884-ben Fehér Ferenc plébános újjátta fel, akit 1920-ban a kápolna kriptájába temettek. Az 1970-es években a kápolnát kirabolták, így az eredeti szentképek és gyertyatartók eltűntek. Mivel az utolsó években a kápolna hanyatlásnak indult, hulló vakolatú falaiból potyogtak ki a téglák és beázott. 2022-ben sikerült az épületet szimbolikus összegért megvennie a falunak. Vajda Monika polgármesternő és a képviselők kezdeményezésére megkezdődött az épület felújítása. Kurdi Szilárdnak köszönhetően mára a munka nagy része be lett fejezve. Örülünk, hogy az önkormányzat hozzájárulásával sikerült az épületet megmentenünk a jövő nemzedékei számára. Örömmel osztjuk meg Önökkel, hogy **a mindenszenteki időszakban a felújított kápolnát megnyitjuk temető látogatói számára.**

Kaplnka na cintoríne, ktorej vysokú gotickú vežu je možné spozorovať už z hlavnej cesty smerujúcej do Komárna, bola postavená v roku 1862 Jánosom Győrim podľa plánov architekta Mihálya Brandzsu. V roku 1884 ju dal zrekonštruovať vtedajší farár Ferenc Fehér, ktorý bol v roku 1920 pochovaný do krypty kaplnky. V 70. rokoch 20. storočia bola kaplnka vykradnutá a jej pôvodné sväte obrazy i svietniky nenávratne zmizli.

V posledných desaťročiach začala kaplnka chátrať – opadávajúca omietka a vypadáajúce tehly, ako aj zatekajúca strecha, ohrozovali jej existenciu. V roku 2022 sa však podarilo obci odkúpiť túto historickú stavbu za symbolickú sumu. Z iniciatívy pani starostky Moniky Vajda a obecného zastupiteľstva sa následne začala rozsiahla obnova kaplnky. Vďaka precíznej práci pána Szilárda Kurdiho je dnes už väčšina rekonštrukčných prác úspešne dokončená. S veľkou radosťou Vám oznamujeme, že aj vďaka podpore obecného úradu sa podarilo zachrániť túto vzácnu pamiatku pre budúce generácie. **Pri príležitosti sviatku Všetkých svätých bude zrenovovaná kaplnka otvorená pre všetkých návštevníkov cintorína.**

Na zbernom dvore je osadený nový informačný banner o triedení odpadu Új információs tábla került a gyűjtő udvar falára arról, hogyan szelektáljunk

Obec Obid podala žiadosť o podporu projektu „Vytvorenie zberného dvora na triedený odpad“ z dotačného programu: Všeobecný rozvoj územia NSK – 2025, z ktorého získala dotáciu vo výške 5 000,- EUR. Dotáciu Nitrianskeho samosprávneho kraja sme použili aj na výrobu informačného banneru, z ktorého sa dozviete, ako správne triediť odpad. Informačný banner je umiestnený pri zbernom dvore.

Ebed község pályázatot nyújtott be a **Nyitrai Megyei Önkormányzat által kiírt „NSK – Terület általános fejlesztése – 2025”** támogatási program keretében „Szelektív hulladékudvar létrehozása” címmel, amelyet 5 000 EUR összegű támogatásban részesített a megye. A támogatást egy információs banner készítésére is felhasználtuk, amelyből megtudhatják, hogyan kell helyesen szelektálni a hulladékot. A banner a gyűjtőudvar falán található.

Študijná cesta vinárov – Svätý Peter

6. septembra sme sa zúčastnili študijnej cesty do Svätého Petra, ktorú zorganizovali záhradníci a vinári z Obidu, aby sme si pozreli vinohrad Vilmosa Zsideka, ktorý pozostáva z novovyšľachtených odrôd stolového hrozna. Bohatstvo odrôd je pozoruhodné, pretože na výber je 96 rôznych odrôd. Cítili sme sa poctení, pretože nám jednotlivé odrody predstavili samotní šľachtitelia, inžinier András Korpás starší a jeho syn, inžinier András Korpás mladší. Bolo zaujímavé vidieť strapce hrozna v rôznych štádiách dozrievania. Niektoré odrody ešte nemajú ani vlastné názvy, a preto sú uvedené pod určitým číslom klonu.

Dúfame, že toto vyšľachtené stolové hrozno bude čoskoro dostupné aj v našich vinohradoch a zároveň budeme môcť byť hrdí na prácu domácich šľachtiteľov. Po návšteve Svätého Petra sme pokračovali v ceste do vinárstva István v Šahách, kde nás čakala ochutnávka vín s obedom. Privítal nás hosťiteľ István Nemcsók. Stručne nám vysvetlil históriu mesta a predstavil vinárstvo. Obdivovali sme nádhernú panorámu okolo vinárstva, pohorie Börzsöny s údolím rieky Ipel'. Náš študijný výlet nás obohatil o nové zážitky a vedomosti a domov sme sa vrátili s peknými spomienkami.

Ján Buglos a Zsolt Szabó

A borászok tanulmányi útja Komáromszentpéterre

Az ebeki kertészek és borászok szervezésében szeptember 6-án tanulmányi úton vettünk részt Komáromszentpéteren, hogy megtekintsük Zsidek Vilmos szőlőültetvényét, amely újonnan nemesített csemegeszőlő fajtákból áll. A fajták gazdagsága egészen figyelemre méltó, hiszen 96 különféle fajta csemegeszőlőből lehet válogatni. Különleges megtiszteltetésben volt részünk, hiszen az egyes fajtákat maguk a nemesítők, id. Korpás András mérnök és fia, ifj. Korpás András mérnök mutatták be nekünk. Öröm volt látni a szebbnél szebb, mutatós szőlőfürtöket az érés különböző stádiumában. Egyes fajtáknak még nincs is saját nevük, ezért bizonyos klón szám alatt szerepelnek. Reménykedünk abban, hogy hamarosan szőlőskertjeinkben is helyet kaphatnak ezek a szép csemegeszőlők, és ugyanakkor büszkéek lehetünk a hazai nemesítők munkájára. Komáromszentpéteri látogatásunk után folytattuk utunkat Ipolyságra az István pincészetbe, ahol ebéddel egybekötött borkóstoló várt ránk. A helyszínen Nemcsók István házigazda fogadott bennünket. Röviden ismertette a város történetét, valamint bemutatta a pincészetet. Megcsodáltuk a pincészetet övező csodás panorámát, a Börzsöny hegyvonulatát az Ipoly folyó völgyével.

Tanulmányi utunk új élményekkel és ismeretekkel gazdagított bennünket, szép emlékekkel tértünk haza.

Buglos János és Szabó Zsolt

A szőlő arany színű sárgasága

2025. szeptember 28-án Muzslán 5 falu: Béla, Nána, Kőhidgyarmat, Muzsla és Ebed borászai részére volt előadás a szőlőket sújtó betegség, az arany színű sárgaság elleni védekezésről. Az előadók rámutattak a probléma nagyságára és az összefogás fontosságára. A szakmai előadást Ing. Révész Gábor, illetve Miroslav Petrech szőlész-borász szakemberek tartották. A Déli régió szőlészeti falugazdásza a résztvevőknek levetítette azt a kisfilmet, mely nemrég készült, s a betegség súlyosságát szemlélteti. Ebedről busz indult a rendezvényre. Községünk igyekszik az érintetteket a falu weboldalán tájékoztatni a betegségről és az ellene való védekezés módjairól.

Miután a mi vidékünket is elérte a szőlő legpusztítóbb kórokozója, sajnos érdemes közelebbről is megismerkednünk ezzel a kórokozóval, hogy eredményesen tudjuk felvenni a harcot a betegség terjesztőjével, az amerikai szőlő kabócával (*Scaphoideus titanus*). A szőlő arany színű sárgasága egy **fitoplazma eredetű betegség**.

Mi is az a fitoplazma?

A fitoplazmák tulajdonképpen sejtfal nélküli baktériumok. Háromrétegű sejthártyával rendelkeznek és 1 mikrométernél kisebbek. Növénypatogén szervezetek, melyek táptalajon nem tenyésztethetők, kizárólag a megbetegített növényben, illetve az őket terjesztő vektor szervezetében életképesek és tudnak szaporodni. Fajszintű besorolásuk egyedi biológiai, fitopatológiai és genetikai tulajdonságok alapján történik *Candidatus Phytoplasma* sp. elnevezéssel.

Sokféle szőlő sárgaság betegség van. Közülük a legfontosabbak:

BOIS NOIR FITOPLAZMA– BN (Stolbur) (terjesztője (vektor): Sárgalábú recéskabóca (*Hyalestes obsoletus*))

FLAVESCENCE DORÉE FITOPLAZMA – FD (terjesztője (vektor): Amerikai szőlőkabóca (*Scaphoideus titanus*))

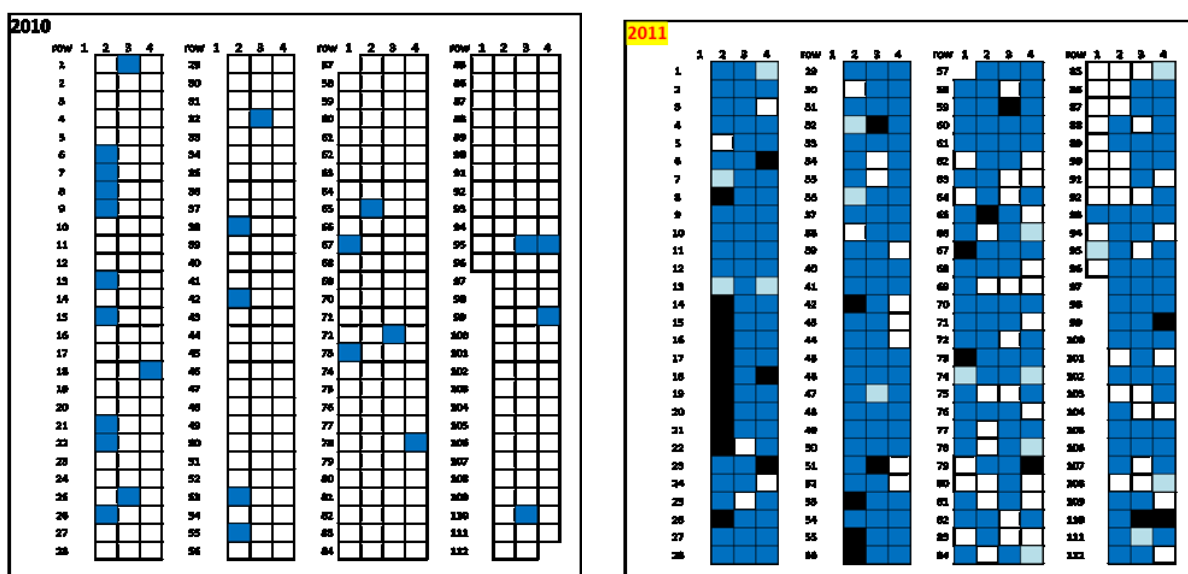
A kettő elkülönítése csak molekuláris módszerekkel lehetséges.

A tünetek közé tartozik a késői, vagy a teljesen elmaradó rügyfakadás és a fokozatosan lerövidülő ízkezők. Nyáron a hajtások gumiszerűvé válnak és ősszel nem fásodnak be. A hajtások tövével jellegzetes fekete hosszanti csíkokat lehet látni. A levelek sárgára, vagy vörösre színeződnek és a fonák felé háromszög alakban kanalasodnak. A kórokozó a fertőzött vesszőkön, hajtásokon telel át és kabócával terjed.

Korai fertőzésnél erős virágelrűgás, gyenge kötődés tapasztalható. Későbbi fertőzés esetén a bogyók töppednek, kiszáradnak és nagyon keserű ízűk lesz.

Ha egy szőlőtőkét vizsgálunk, akkor annak teljesen mindegy, hogy melyik fitoplazma betegítette meg, a tőke néhány év alatt kipusztul. Ha azonban az ültetvényt vizsgáljuk, akkor már egyáltalán nem mindegy, ugyanis a szőlő aranyszínű sárgasága robbanásszerűen képes terjedni, és az egész ültetvény életét veszélyeztetni képes.

A probléma súlyosságát jól szemlélteti a Szlovén Mezőgazdasági és Erdészeti Intézet szakértőinek kísérlete. Egy, a szőlő aranyszínű sárgaság miatt kivágott parcella mellett kiválasztottak és megjelöltek 4 sort, amelyekben feltérképezték az egyes növények egészségi állapotát. A tipikus foltos fészekfertőzéses tüneteket mutató növényeket kézzel, az atipikus tüneteket világoskékkel, az egészséges növényeket fehérrel, az elpusztult növényeket pedig feketével jelölték. A képen látható, hogy az foltos fészekfertőzéses tüneteket mutató növények száma a következő évben drasztikusan megnőtt, és az elpusztult növények száma is megnőtt.

Míg a 2010-es évben csak elvétve lehetett a betegségre utaló tüneteket találni, addig 2011-ben a tőkék több mint 80 %-a fertőzött volt. **A gyors terjedés oka a vektor, az amerikai szőlőkabóca.**

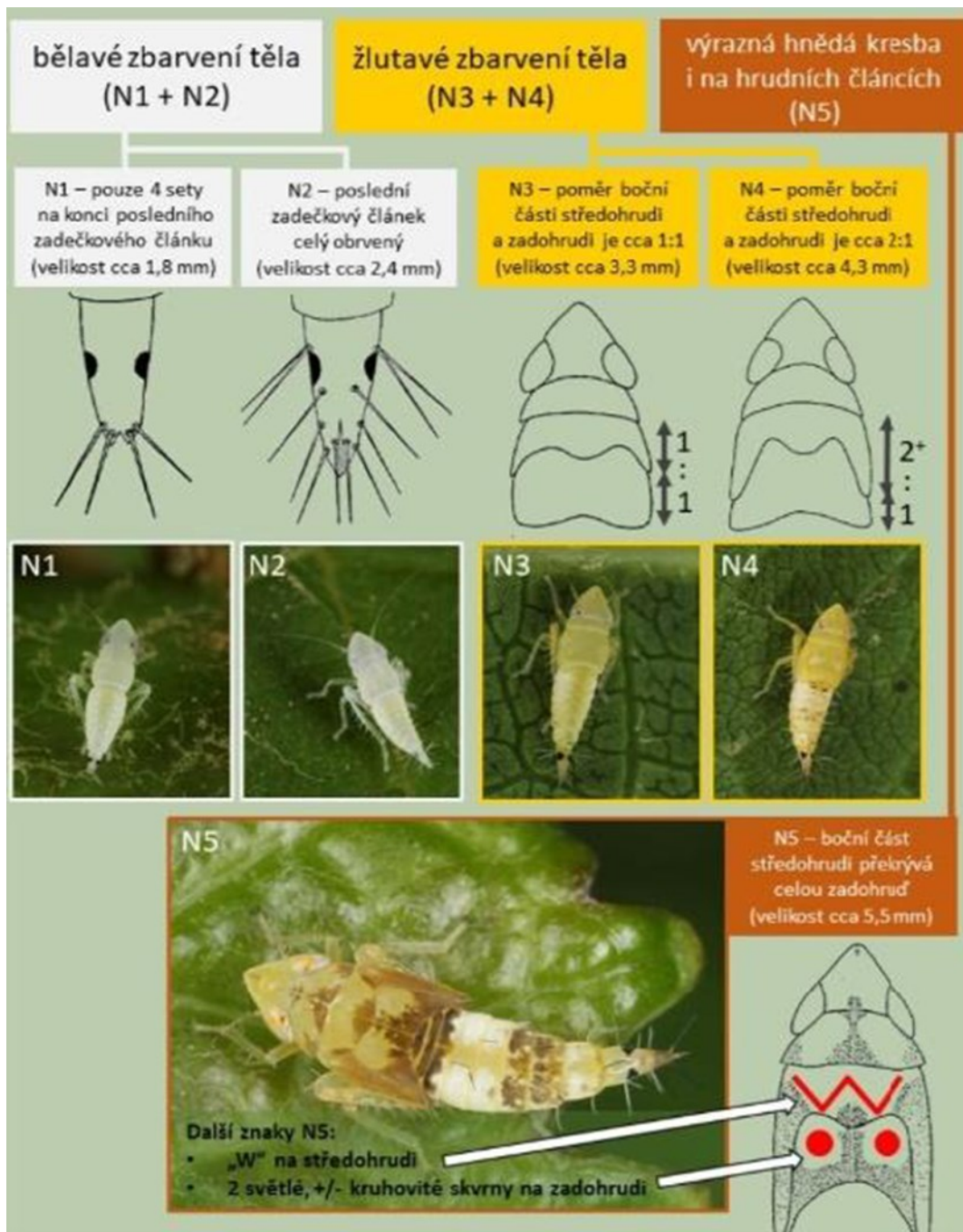
A sztolbur fitoplazmát is egy vektor terjeszti, a sárgalábú recéskabóca (*Hyalesthes obsoletus*). A recéskabóca elsődleges tápnövényei a szőlőben is előforduló különböző gyomnövények, a szőlőt csak úgynevezett próbaszívások során károsítja. Véletlenszerűen felugrik a szőlőre, megkóstolja, de mivel nem „ízlik” neki visszamegy pl. a folyondár szulákra. Tekintettel arra, hogy ezen gyomnövények egy része ugyancsak hordozhatja a sztolbur fitoplazmát, a kabóca megfertőződhet és a próbaszívások során megfertőzheti a szőlőt is. Ez az oka annak, hogy a sztolbur fitoplazmával fertőzött tőkék az ültetvényben elszórtan találhatók, a betegség terjedése lassúnak nevezhető.

Az amerikai szőlőkabócának viszont a szőlő az elsődleges tápnövénye, itt él, táplálkozik és szaporodik. A betegséget szőlőről szőlőre terjeszti. Ez az oka az FD robbanásszerű terjedésének.

Az imágók megfigyelhetők sárga ragacs-lappal, de a betegséget már a lárvák is terjeszthetik, melyek az idén májusban jelentek meg. A sárga ragacs-lapokat 7-10 naponta cserélni kell.

A kártevőnek évente egy nemzedéke fejlődik és öt egymást követő lárvá állapotot különböztetünk meg. A kifejlett egyedek megjelenéséig 5-8 hét telik el. A lárvák általában azon a növényen maradnak, ahol kikeltek a tojásból, a kifejlett egyedek mozgékonyak, így képesek egyik szőlőről a másikra repülni. A nőtény a tojásokat a kétéves vessző kérégebe teszi, és tojás alakban telel. A lárvák időjárástól függően május közepétől július első dekádjáig kelnek.

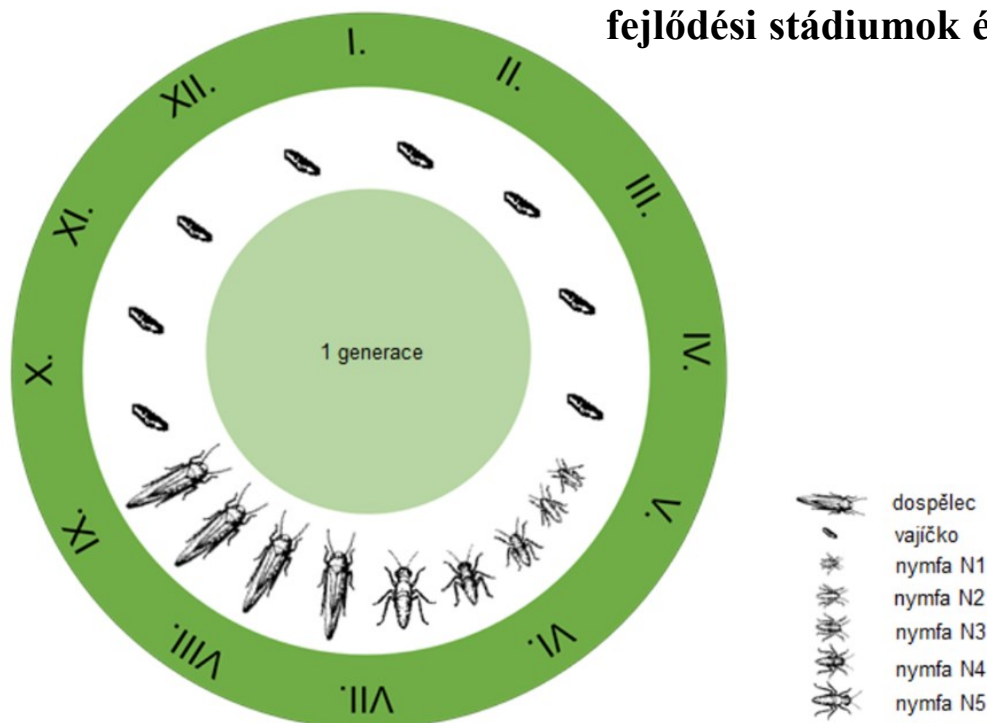
Scaphoideus titanus – a fejlődési időszakok megkülönböztetése

Az öt lárvastádiumból az L1–L2 lárvák az alsóbb levelek fonákján, míg az L3–L5 lárvák és az imágók a tőkék középső részén lévő levelek fonákján találhatók.

Az imágók július elejétől október elejéig vannak jelen az ültetvényekben, de a fő rajzási idő július végére, augusztus közepére tevődik.

Scaphoideus titanus – fejlődési stádiumok és évszakok

A sikeres védekezés alapja, hogy ismerjük a kabóca életciklusát, és a legmegfelelőbb időpontban tudjuk elvégezni a legnagyobb hatékonysággal a védekezést.

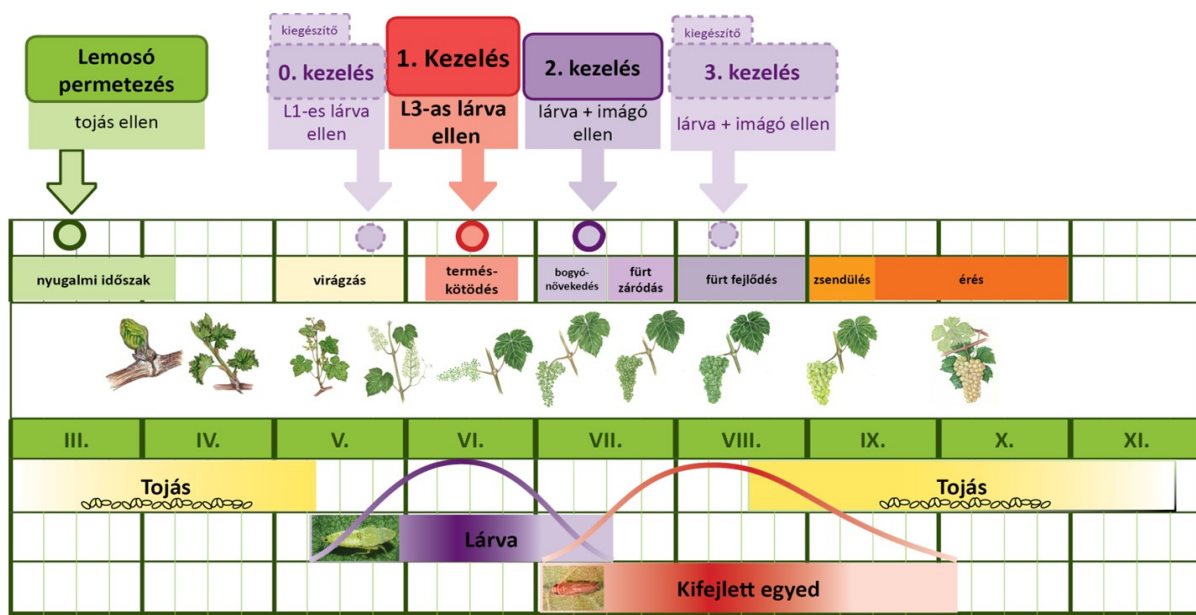
A védekezés lehetséges módjai:

1. A tojások elleni védekezés módjai:

- a metszési hulladék elégetése
- lemosó permetezés olajos készítménnyel

1. A lárvák és felnőtt egyedek elleni védekezés módjai:

- a lárvák elleni védekezésre helyezni a hangsúlyt mert ekkor a legérzékenyebb a kabóca
- a permetezést szükség szerint 2 – 3 alkalommal megismételni, az első permetezést virágzás végén az L3 stádium ellen, majd 10 – 14 nap múlva a második kezelés.

Sajnos a fitoplazma ellen nem, csak a vektor ellen lehetséges a védekezés.

A járvány megállításához legalább **kétfrontos beavatkozásra van szükség:**

- egyrészt a **fertőzött ültetvények felderítésére, a szőlőtőkék időben történő eltávolítására és a elhagyott ültetvények felszámolására.**

(Az elhanyagolt szőlőterületek felszámolása fontos, mert ezek mind a fitoplazma, mind a kabóca szempontjából rezervoár területeknek számítanak. Háborítatlan körülmények között a kabócák nagyon fel tudnak szaporodni. A pusztulóban lévő ültetvényekben megjelenő vadhajtások (kihajtó alanyszőlő) a fitoplazmás tüneteket még akkor sem mutatják, ha a tő egyébként fertőzött. Így ezekről a tünetmentes, de mégis fertőzött tövekről a nagy tömegben felszaporodott kabócák a környező ültetvényeket könnyen megfertőzhetik).

- másrészt a **kabócák állományának alacsony szinten tartására új, környezetbarát, de hatékony növényvédelmi megoldásokkal.**

Mivel Szlovákiában már 6 járásban van kihirdetve karantén állapot a járvány megfékezésére, fontos figyelmet kell fordítani a vegyszeres kezelésekre, betartva az érvényes használati utasításokat.

Összegezve a teendőket, a legfontosabb még a lombhullás előtt:

- **Minden fertőzött tőke azonnali megsemmisítése (kivágás, égetés).**
- **A metszési és szőlészeti hulladékok megsemmisítése (égetés)** – különösen tavasszal és nyáron, hogy csökkenjen a kabóca mennyisége
- **Rendszeres monitoring:** a kabóca (*Scaphoideus titanus*) megfigyelése sárga ragadós lapokkal.
- **Kötelező rovarölőszeres kezelések** a kabóca ellen a megadott időszakokban, kizárólag engedélyezett készítményekkel.

Védekezési javaslatok:

A kezelést elsősorban a kikelő lárvák ellen kell végezni, a növényvédő szerek jobb hatékonysága érdekében, valamint a későbbi kezelések révén a kifejlett lárvák támadásának esetleges könnyebb további ellenőrzése érdekében.

A kikelő lárvák ellen két kezelést kell végezni- elégtelen hatékonyság esetén a készítményeket két különböző hatóanyagú készítmény tankkeverékében kell alkalmazni a későbbi kezelésekben lehetőség szerint váltsa a különböző hatóanyagú és eltérő hatásmechanizmusú készítményeket

Egy idézettel szeretném befejezni, ami szerintem a legjobban visszaadja helyzet súlyosságát, és az összefogás szükségességét, mivel ezen a járványon csak úgy lehet felülkerekedni, ha mindenki akarja.

„Ez a helyzet egy teszt számunkra, hogy együtt, közösségként fel tudunk-e lépni egy közös ügy, borvidékeink jövője mellett. (...) Fontos, hogy helyben, a saját borvidékeinken is legyen kutatás, vizsgálódás, közös munkálkodás. Ez is egy közösségi feladat. Többször felmerül bennem, hogy van-e bennünk ehhez kellő akarat, személyes, egyéni áldozatvállalás. Ugyanakkor bízunk kell abban, hogy a Gondviselő nem csak ámulatba ejtő termőhelyeket bízott ránk, hanem meghallgatja imáinkat, és persze a cél érdekében cselekednünk is kell. Ha áldást akarunk, először figyelünk kell egymásra.” (Dr. Lőrincz György)

Ing. Révész Gábor

Szlovákiában az alábbi táblázatban szereplő készítmények vannak engedélyezve a szőlőkabóca elleni védekezésre:

Sumárny prehľad prípravkov

Spolu sú odporúčané 2 až 3 ošetrenia. Číslo v zátvorke v prvom stĺpci uvádza vhodnosť prípravku v poradí ošetrení.

Označenie ** znamená povolenie použitia aj v šetrnom hospodárení.

Žltou označené prípravky sú povolené do ekologického poľnohospodárstva.

Prípravok (ošetrenie č.)	Účinná látka	Spôsob účinku	Rastová fáza (BBCH)	Obdobie (orientačne)
** SIVANTO PRIME (1,2)	Flupyradifuron e	pôsobí systémovo (nymfy, dospelce)	od rastovej fázy celkom vyvinutej metliny, do začiatku zretia bobúľ (BBCH 57 – 81)	máj až júl
SIVANTO ENERGY (1,2)	Deltamethrin + Flupyradifuron e	pôsobí systémovo, kontaktne a požerovo (nymfy, dospelce)	celkom vyvinutá metlina po koniec vývoja súkvetia (BBCH 57-59) a od začiatku vývoja plodov po začiatok zretia (BBCH 70-81)	máj a polovica júna až júl
** EXIREL (1,2)	Cyantraniliprol e	pôsobí ako kontaktný a požerový jed, účinkuje ovicídne a ovi-larvicídne a ničí všetky larválne štádia a dospelých jedincov (vajíčka, nymfy, dospelce)	na začiatku kladenia vajíčok pred výskytom prvých lariev, v rastovom štádiu od začiatku vývoja plodov po fázu mäknutia bobúľ (BBCH 71-85)	polovica júna až júl – august
** FLIPPER (1, 2)	Fatty acids C7- C18 and C18 unsaturated potassium salts CAS (67701-09-1)	pôsobí kontaktne na vajíčka, čerstvo vyliahnutých a dospelých škodcov (vajíčka, nymfy, dospelce)	aplikujte pri výskyte škodlivého činiteľa, resp. pri prekročení jeho prahu škodlivosti, alebo na základe signalizácie	polovica júna až júl – august
SHERPA 100 EW + CYPERFOR 100 EW (do 30.4.2025) (2,3)	Cypermethrin	pôsobí ako dotykový a požerový jed (nymfy, dospelce)	metlina jasne viditeľná až do štádia keď je metlina celkom vyvinutá a kvety sú oddelené (BBCH 53 – BBCH 57), neskôr od štádia začiatku ovísania strapca (BBCH 73) do štádia mäknutia bobúľ (BBCH 85)	prvá polovica mája a júl až august
SENTINEL + KARATE ZEON 5 CS + NINJA ZEON 5 CS + VAZTAK PRO (2,3)	lambda- Cyhalothrin	pôsobí ako dotykový a požerový jed (dospelce)	pri výskyte škodlivého činiteľa	júl až august
** PYREGARD (2,3) (iba na výnimku MPRV SR!)	Pyrethríny	pôsobí ako dotykový a požerový jed (dospelce)	v rastovom štádiu od začiatku vývoja plodov po fázu, keď sa väčšina bobúľ dotýka (BBCH 71-79)	júl až august

Hozzávalók

100 g sertészsír, 2 fej vöröshagyma, 6 gerezd fokhagyma, 200 g darált füstölt csülök, 300 g darált sertéshús, 2 ek. majoránna, 1 mk őrölt fekete bors, 1 ek. fűszerpaprika, 2 db paradicsom, 500 g zöldbab, 150 g rizs, só, 500 g tejföl + a tálaláshoz tejföl és snidling

Elkészítés:

A rakott zöldbab első lépéseként a húsos ragut készítjük el. Ehhez egy lábosban felolvasztjuk a zsírt, és közepes lángon megpirítjuk rajta az apróra vágott vöröshagymát és fokhagymát. Ezután mehet rá a kétféle darált hús. Ezeket is átpirítjuk a hagymákkal, folyamatos kevergetés mellett, hogy ne álljon össze „gombóccá” a darálékunk. Ha ezzel is megvagyunk, mehetnek rá a fűszerek és az apró kockára vágott paradicsom, és alacsony lángon 20 percig főzzük a ragut. Ha szükséges, kevés vizet adhatunk hozzá, hogy ne legyen teljesen száraz.

Közben a zöldbabot sós vízben félpuhára főzzük és leszűrjük. A rizst pedig bő, sózott vízben puhára főzzük, majd leszűrjük. Ezután elkezdjük összeállítani a rétegeket. Először a zöldbab felét helyezzük a sütőtálba, amit megkenünk a tejföl felével. Erre mehet rá a rizs, majd a húsos ragu következik. Végezetül az egészet beborítjuk a maradék zöldbabbal és tejföllel. Mehet be a 180 fokra előmelegített sütőbe 40 percre.

Miután elkészült, 10 perc pihentetés után tányérokba szedjük egy jó adag tejföl és az apróra vágott snidling kíséretében.

Nakladaná zelená fazuľka**Dobrá chuť!****Suroviny:**

100 g bravčovej masti, 2 cibule, 6 strúčikov cesnaku, 200 g mletého údeného kolena, 300 g mletého bravčového mäsa, 2 PL majoránu, 1 ČL mletého čierneho korenia, 1 PL mletej papriky, 2 paradajky, 500 g zelenej fazuľky, 150 g ryže, soľ, 500 g kyslej smotany + kyslá smotana a pažitka na servírovanie.

Postup:

Prvým krokom k príprave nakladanej zelenej fazule je príprava mäsového ragú. V hrnci roztopte masť a opečte nakrájanú cibuľu a cesnak na strednom ohni. Potom pridajte dva druhy mletého mäsa. Opečte spolu s cibuľou za stáleho miešania, aby sa z mletého mäsa netvorili „mäsové guľky“. Pridajte korenie, nadrobno nakrájané paradajky a ragú varte na miernom ohni 20 minút. V prípade potreby podajte trochu vody, aby bolo ragú šťavnaté.

Medzitým uvarte zelenú fazuľku v osolenej vode do polomäkka a sced'te ju. Ryžu uvarte do mäkka.

Následne začnite ukladať vrstvy. Do zapekacej misy poukladajte polovicu zelenej fazuľky, potrite polovicou kyslej smotany. Do ďalšej vrstvy pridajte ryžu, a potom nasleduje mäsové ragú. Nakoniec prikryjeme zvyšnou zelenou fazuľkou a kyslou smotanou. Pečieme v rúre predhriatej na 180 stupňov 40 minút. Keď je jedlo hotové, po 10 minútach môžete servírovať s kyslou smotanou a nasekanou pažitkou.

Értesítő

Értesítjük a lakosságot, hogy október 19-én „Tiszteled az időset” ünnepség lesz 15 órai kezdettel a helyi kultúrházban.

A meghívottakat rövid szórakoztató műsorral és vacsorával várjuk.

Minden nyugdíjasnak meglepetés ajándékkal kedveskedünk.

A meghívókat személyesen kézbesítjük.

Oznámenie

Oznamujeme obyvateľom obce, že dňa 19. októbra sa uskutoční oslava „Dňa úcty k starším“ so začiatkom o 15.00 hod. v miestnom kultúrnom dome. Pozvaných čaká krátky zábavný program s večerou. Pre každého dôchodcu sme pripravili darček.

Pozvánky budú doručené osobne.